

Список використаних джерел

1. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: ЦУЛ, 2013. – 408 с.
2. Офіційний сайт ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.asp>
3. Мельник Т. М. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. М. Мельник, К. С. Пугачевська // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2014. № 1. С. 20-26.

Печко Володимир

здобувач

Харківський національний аграрний університет ім. В.В Докучаєва

м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні все частіше науковці виживають термін не просто «розвиток», а «сталий розвиток». Концепція «сталого розвитку» розроблялася міжнародним співітовариством поступово, визначаючи принаймні три принципові обов'язкові її складові: економічне зростання, соціальний прогрес та захист навколишнього середовища. Стійкий (сталий) розвиток виражає достатньо просту ідею: досягнення гармонії між людьми і між суспільствами та природою, розв'язання протиріч, що існують у наш час (протиріччя між природою і суспільством, між екологією і економікою, між розвинутими країнами і тими, що розвиваються, між багатими і бідними, між уже сформованими потребами людей і розумними потребами, між теперішніми та майбутніми поколіннями тощо). Взаємозв'язок та баланс економічних, соціальних, екологічних, інституційних та інноваційно-технологічних компонентів з метою максимізації добробуту людини без ускладнення можливостей для майбутніх поколінь задовольняти свої потреби визначаються сучасними науковцями як «сталий розвиток» [1].

Концепція сталого розвитку ґрунтується на п'яти головних принципах:

1. Людство дійсно може надати розвитку сталого і довготривалого характеру, для того щоб він відповідав потребам людей, що живуть зараз, не втрачаючи при цьому можливості майбутнім поколінням задовольняти свої потреби.

2. Обмеження, які існують в галузі експлуатації природних ресурсів, відносні. Вони пов'язані з сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери до самовідновлення.

3. Необхідно задовольнити елементарні потреби всіх людей і всім надати можливість реалізувати свої надії на благополучніше життя. Без цього сталий і довготривалий розвиток просто неможливий. Одна з головних причин виникнення екологічних та інших катастроф – злидні, які стали у світі звичайним явищем.

4. Необхідно налагодити стан життя тих, хто користується надмірними засобами (грошовими і матеріальними), з екологічними можливостями планети, зокрема відносно використання енергії.

5. Розміри і темпи росту населення повинні бути погоджені з виробничим потенціалом глобальної екосистеми Землі, що змінюється [2].

Замість сталого розвитку всіх складових аграрної сфери сьогодні в Україні відбувається майже одновекторна спрямованість на реалізацію інтересів капіталу, з метою одержання «ефекту масштабу», деформацію структури сільськогосподарського виробництва внаслідок скорочення тваринництва, скорочення працівників, монокультуризації тощо. Щодо екологічної ситуації, характерним є катастрофічний стан ґрунтів (еродована майже третина орних земель), виснаження земельних ресурсів нинішніми орендарями. Порушуючи вимоги плодозміни, раціональної структури посівів, вони з року в рік вирощують найприбутковіші культури – пшеницю, ячмінь, соняшник і ріпак, кукурудзу. Унаслідок незбалансованого внесення поживних речовин із мінеральними та органічними добривами, недотримання науково обґрунтованих сівозмін, високої розораності угідь вміст гумусу в ґрунтах порівняно з 1990 роком знизився до 0,2% [3].

Рівень використання земель в Україні зараз настільки критичний, що подальша деградація потенціалу земельних ресурсів у сільському господарстві може мати катастрофічні наслідки, котрі відповідним чином, безперечно, позначаться на загальному рівні продовольчої безпеки країни, здоров'ї нації тощо. Рівень використання земель в Україні зараз настільки критичний, що подальша деградація потенціалу земельних ресурсів у сільському господарстві може мати катастрофічні наслідки, котрі відповідним чином, безперечно, позначаться на загальному рівні продовольчої безпеки країни, здоров'ї нації тощо.

Сільські території - це не тільки просторовий базис виробництва, а й природне середовище та місце життєдіяльності людей. Саме тому від людини, її культурно-освітнього рівня, професійної підготовки, навичок, вмотивованості, бажання та вміння працювати і господарювати залежить ефективність використання території. Але, на жаль, 0,5% українських селян не вміють писати і читати, біля 10% мають лише початкову освіту. Причому мало- грамотних знаходяться не пенсіонери, а молоді люди, які народилися в кінці 80-х – середині 90-х років ХХ ст. [4].

Узагальнення характеристик соціально-економічного стану села, процесів, що відбуваються в сільськогосподарському виробництві, а також на сільських територіях загалом, дає змогу стверджувати, що для диверсифікації сільської економіки в регіональному розрізі існують необхідні умови, а також вагомі причини, основними з яких є низький рівень зайнятості та матеріального добробуту сільських жителів. Прискорений розвиток несільськогосподарських видів діяльності зумовлений процесом деаграризації сільської економіки – зменшенням в її структурі частки (але не обсягів!) аграрного виробництва

Єдина багаторівнева стратегія раціонального природокористування в Україні має охоплювати макроекономічний, регіональний та мікроекономічний рівні

господарювання і передбачати узгодження вищих (державних, регіональних) стратегій з нижчими (місцевими, локальними), своєчасне взаємне їх коригування у разі змін умов господарювання. Відповідно до такої системи стратегій мають бути розроблені детальніші програми розвитку та реалізації, тактичні плани з ранжируванням пріоритетів для кожного рівня господарювання. Реалізація конкретного проекту повинна максимально відповідати установленим пріоритетам нижчого та вищих рівнів. Сучасним інструментом державного впливу на процеси раціонального природокористування в регіонах є використання програмно-цільового методу управління.

Виходячи з вищевикладеного вважаємо наголосити на тому, що стале землекористування в Україні поки що залишається лише в якості перспективного напрямку. Незважаючи на економічне зростання в аграрному секторі на протязі останнього десятиліття актуальність як екологічних, так і соціальних проблем лише поглибилась. Це обумовлено з одного боку, відірваністю сільських громад від економічних процесів, а з іншого дисбалансом в розвитку самого аграрного виробництва, обумовленими спрямованістю підприємств на обмеженій кількості видів продукції галузі рослинництва. Викладений матеріал також дозволяє сформулювати власне бачення поняття сталого землекористування, як способу використання землі з метою отримання продукції, водночас з збереженням природних властивостей ґрунтів та комплексним розвитком сільських територіальних громад.

Список використаних джерел

1. Лук'яненко Д. Г. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Д. Г. Лук'яненко. – Режим доступу : <http://ecolib.com/>
2. Сталий розвиток. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org>.
3. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление / В. И. Вернадский ; отв. ред. А.Л. Яншин. – М.: Наука, 1991. – 271 с.
4. Мельник С.І. Соціально-економічні проблеми відтворення та ефективного використання ресурсного потенціалу села / С.І. Мельник. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – С. 342.

